

Acompanyament des del medi penitenciari en el desistiment del delicte

Jornada

Taxa de reincidència penitenciària 2020
Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada
25 abril 2023

Josep Cid

Grup de Recerca en Desistiment del Delicte i Polítiques de Reinserció
Universitat Autònoma de Barcelona

Tema

En quina mesura la teoria del desistiment hauria d'influir la pràctica de rehabilitació i reinserció que es porta a terme des dels serveis penitenciaris?

Controvèrsia sobre la rehabilitació

Una mirada a la història ens explica per què la rehabilitació ha estat un objectiu discutit de les sancions : una pràctica sense teoria

El triomf del RNR

- Elabora una teoria per a la rehabilitació que contesta a totes les preguntes necessàries:
 - Què ha de canviar-se?
 - Quina intensitat ha de tenir la intervenció?
 - Com s'ha d'intervenir?
- Les pràctiques de rehabilitació que segueixen de manera fidel els seus principis redueixen la reincidència.

Emergència de les teories del desistiment

I si les persones abandonessin la carrera delictiva per raons diferents del pas pel sistema penal?

Què explica el desistiment?

- Adquisició de nous vincles en la transició a la vida adulta que ens situa en una posició de control?
- Autoreflexió que ens porta al canvi d'identitat?
- Ajuda emocional i instrumental que ens permet superar la tensió i madurar moralment?

Diferències RNR i desistiment

- Marc d'intervenció: necessitats criminògenes o context social de la persona?
- Agents rellevants: professionals o individu, família i comunitat?
- Teories que expliquen el canvi: aprenentatge o control social i suport social?

Debat

Té sentit que la pràctica de la rehabilitació en el medi penitenciari estigui també influïda per les teories del desistiment?

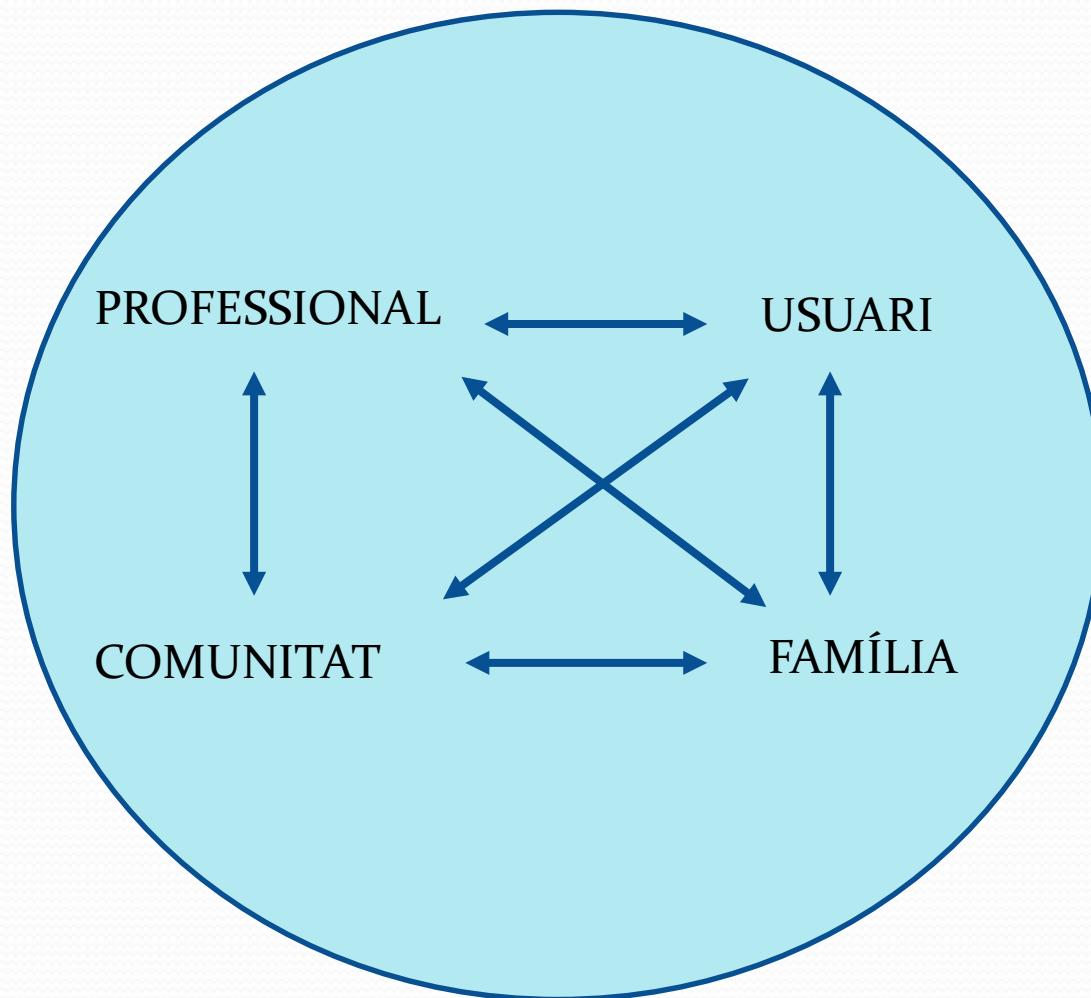
Idea

En defensa de la Teoria del Suport Social
com a marc de l'acompanyament
penitenciari

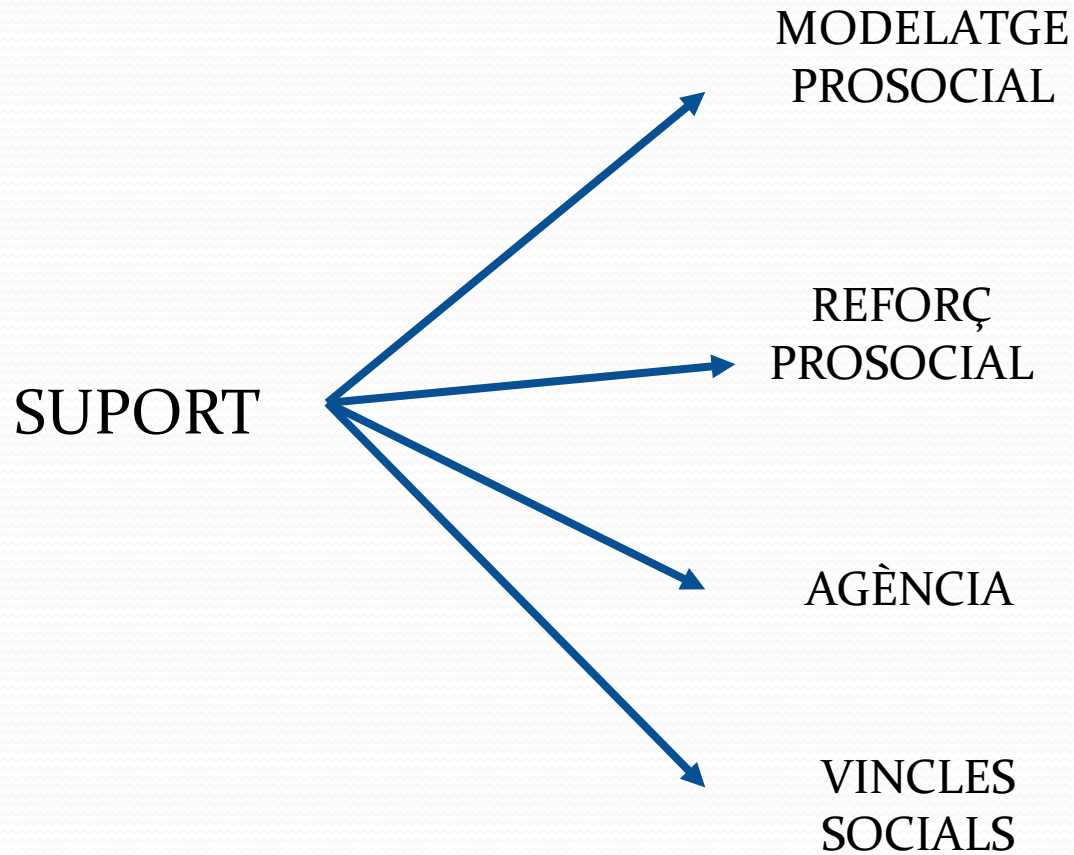
Objectius de la intervenció

No només superar les necessitats
criminògenes, també construir-se una
identitat convencional i ampliar el seu
capital social

Agents rellevants del procés de desistiment

Metodologia de la intervenció

Individualització

Raons per prestar més suport a les persones amb més necessitats.

Context del canvi

Raons teòriques i empíriques per
orientar l'acompanyament penitenciari
cap el medi obert

Conclusions

La teoria del desistiment –i en particular la teoria del suport social- és molt prometedora per incrementar els resultats de rehabilitació i de reinserció del nostre sistema penitenciari.

No obstant, cal encara més recerca per confirmar les seves potencialitats.

Referències

- Cid, José (2021). Teorías del desistimiento. ¿Un nuevo marco para el ideal rehabilitador? Revista Electrónica de Ciencia Penal y Criminología, 23, 1-25. <http://criminnet.ugr.es/recpc/23/recpc23-18.pdf> (inclou bibliografia sobre el tema)
- McGuire, James (2005). El renacimiento de la rehabilitación en medio abierto. A J. Cid i E. Larrauri (Eds), La delincuencia violenta: ¿Prevenir, Castigar o Rehabilitar?. Tirant lo Blanc (Una explicació del model RNR).

Moltes gràcies